

8. Undervisning och skolbyggnader i Hall skoldistrikt

Någon form av undervisning har väl alltid förekommit, det måste ha varit en av förutsättningarna för den forntida kultur som vi än i dag kan se spår efter. Någon undervisning utöver den som prästerna och munkarna bedrev, förekom troligen inte ute på landsbygden under medeltiden. Det var endast ett fåtal människor utöver präster och munkar som kunde läsa och skriva.

Längre fram i tiden under 1700-talet var det präster som stod för utbildningen, senare var det klockaren som tjänstgjorde som skolmästar. Utbildningen kontrollerades vid biskopsvisitationer. Denna skolform organiserades av kyrkan.

Under denna tid hade man inte undervisning för flickor, detta framgår av de handlingar som är upprättade vid bouppteckningar och arvsskiften. Mannens namn är skrivet till vänster av honom själv, kvinnans namn är skrivet till höger och har förklaringen "med styrd penna"

I början av 1800-talet ville man även ha undervisning för flickor. Nyare tider följer med nya tankegångar och ökad förståelse för betydelsen att kunna läsa och skriva. Ute i socknarna blev det klockarens ansvar och skyldighet att undervisa barnen i kristendom samt att lära dem läsa och skriva.

En undersökning som gjordes av rikets myndigheter år 1812 angående undervisningsväsendet i olika landsdelar framkom att inom Visby stift fanns det undervisning i alla socknar. Det framgår inte av det arkiverade materialet vad klockaren i Hall lärde ut, antagligen var det en undervisning som låg i linje med vad andra klockare utövade. Denna undervisning bestod av innanläsning och katekes, men det var inte ovanligt att även skrivning och räkning ingick.

Skolmästare på Hall

Undervisningen förbättrades så småningom när man anställde särskilda skolmästare, men de fick även tjänstgöra som klockare. Hade man en duktig skolmästare så var undervisningen inte så mycket sämre än de folkskollärare som till en början bedrev undervisning i den allmänna folkskolan från 1842.

Halls skolmästare presenterades första gången i ett protokoll från år 1836, där skolmästarens skrala ekonomi avhandlades.

I ärendet om "skolmästarens aflöning" beslutades nämligen då "församlingens skolmästarens löneinkomster äro högst ringa och inhyses dertill hittills, icke med något bidragit, förkunde sig nu samtliga inhyses inom Socknen, på derom gjord framställning, att till skolmästare Adolf Schults, så länge han tjänsten innehar, årligen af hvarje hushåll betala Två shillingar Banco- vilken afgift av honom sjelf får uppbära, vid samma tid som öfriga löneinkomster utfalla".

I Hall sockens skolutbildning fanns andra brister än skolmästarens ekonomiska resurser. I ett protokoll från den 3 maj 1839 samlades man i Hall för att komma tillrätta med den rådande skolundervisningens bristfälligheter.

"Till den hittills ofullständiga barnundervisningens förbättrande inom socknen, träffades den överenskommelse att socknens barn 3ne månader om året nämligen Mars, April och November månader skola njuta undervisning av Skolmästare i renläsning, skriva och räkna".

För denna befattning anslogs åt skolmästaren 1½ tunna råg av Halls sockenmagasins räntespannmål årligen. Men för att även de sockenbor som inte var delägare i magasinet skulle få låta sina barn ta del av denna undervisning beslöt man att dessa istället skulle betala 16 shilling riksgälds i månaden för varje barn. Vidare kom man överens om att skolundervisningen skulle påbörjas den 1 november varje år.

Hall Wexelundervisnings- skola

Om barnen i Hall redan hösten år 1839 hade påbörjat den beslutade undervisningen är osäkert, men att den var i full gång följande vår visar ett examensprotokoll från denna tid. Det var 34 elever som under 20 veckor deltagit i undervisning i Halls Wexelundervisnings- Skola. Vid denna tid fanns det fjorton eller femton andra skolor på den gotländska landsbygden som tillämpade denna undervisningsmetod.

I protokollets överkant står det att: "Skolbarnen som under vårterminen härstädes begagnat undervisning, hafva efter deras framsteg och skicklighet i nedanstående ämnen samt flit och uppförande förtjent följande vitsord".

I detta examensprotokoll från den 9 juli 1840 redovisas de 34 elevernas betyg.

Det mesta tyder på att undervisningen varit bra och många av barnen har fått bra vitsord vilket kan tolkas som att skolmästaren var nöjd med sina elever. Vad som sedan hände med Hall skola är däremot inte klart. Examensprotokollet från den 9 juli 1840 jämte sockenstämmoprotokollet från maj 1839 är den enda källa som handlar om denna skola. Det är sannolikt att undervisningen i Hall skola upphörde efter juli 1840. Längst ner på examensprotokollet har Halls första folkskollärare i efterhand skrivit.

"Wid Examen d. 9 juli 1849 utdelas följande Belöningar:

till Rasmus Pettersson Gannarve	1 sta	Belöning.	Sveigbergks Räknebok.
do Carl Gustaf Hammarström	2dre	do	Gulldalen
do Fredrika Albertina Hallberg	3dje	do	Cnattigii Läsebok
do Johanna Eleonora Ekengren	4de	do	do do
do Anna Fredrika Norman	5te	do	Abed eller Läse- o Räknebok".

Samtliga av dessa fem elever var med under vårterminen år 1840, alltså nio år innan detta tillägg skrevs. Den långa tidsrymd som förflutit mellan själva examensprotokollet och folkskollärarens tillägg, tyder på att det inte förekommit någon organiserad undervisning i socknen från den 1 juli 1840 till den tidpunkt då Halls kommit igång år 1847.

Det finns inget svar på frågan varför undervisningen upphörde. En trolig förklaring är att kostnaderna för skolan blev större än beräknat. En annan förklaring kan vara att undervisningen lades på is på grund av att man bestämt sig för att uppföra en ny skolbyggnad i socknen.

År 1842 kom lagen om allmän folkskola.

Tillkomsten av 1842 års folkskolestadga var en händelse av stor betydelse för vårt lands utveckling. Lagen om allmän folkskola innebar att alla barn blev skolpliktiga och skulle förvärva vissa kunskaper och färdigheter.

Stat och kommun skulle skapa de nödvändiga förutsättningar så att inrättandet av folkskolan kunde genomföras:

- I varje socken på landet skulle finnas minst en skola med utbildad lärare.
- Varje skoldistrikt var skyldigt att anskaffa och underhålla skollokaler.
- Skolans ledning skulle bestå av en skolstyrelse med kyrkoherden som ordförande.
- I alla stiftstäder inrättades med statliga medel lärarseminarier, underställda domkapitlens ledning.

Läroutbildningen på Gotland.

I anslutning till undervisningens utveckling behövdes utbildat folk när folkskolestadgan infördes. År 1843 inrättades ett folkskollärareseminarium i Visby. Beslutet var en omedelbar följd av 1842 års folkskolestadga med krav på kommunerna att inom 5 år starta en skola i varje socken. Varje skola skulle ha en utbildad lärare anställd. På Gotland fanns 92 socknar samt Visby stad som väntade på kompetenta lärare.

I varje stiftstad inrättades ett seminarium under domkapitlets tillsyn. I Visby fanns inte någon särskild seminariebyggnad utan man hyrde ett rum som tillhörde Visby gymnasium. Lärare vid seminariet var lektor Carl Cramér, magister L. J. Ringbom samt doktor P.A. Säve.

Utbildningen till folkskollärare varade som mest i fem terminer. Även de gamla skolmästarna måste skaffa sig utbildning och läsa in folkskolläraryxamen för att få fortsätta sin lärargärning.

På 1860-talets mitt hade de akuta läroutbildningsbehoven täckts in och seminariet i Visby lades ner. Kvar blev åtta seminarier i landet. Beskedet om nerläggning medförde protester men utan verkan.

Staten nekade att ta ansvar för småskolläroutbildningen och år 1867 startade man med landstingsmedel ett småskoleseminarium i Visby som svarade för utbildningen något årtionde under folkskoleinspektörens tillsyn. Undervisningen leddes av en folkskollärare, utbildningen ambulerade på landsbygden och gav ett hundratal lärare utbildning för småskolan.

Nytt skolhus till Hall skoldistrikt.

Enligt 1842 års folkskolestadga var det varje skoldistrikts skyldighet att anskaffa ett skolhus och sedan ansvara för skötsel och underhåll av fastigheten.

I varje socken på landet skulle även finnas minst en skola med utbildad lärare. Skolstyrelsen i Hall sammanträdde första gången den 14 februari 1845.

I protokollet står följande:

”Efter föregående kallelse sammanträdde skolstyrelsens ordförande och ledamöter i sockenstugan då följande förslag till byggande av Hall sockens skolhus upprättades. Skolhuset skall uppbyggas sydost om kyrkan mitt emot inkörsporten till Klockaregården och skall vara färdig nästa år samt inredas till ett skolrum, 12 alnar brett och 4½ högt och 10 långt med 5 meterfack och för läraren behov för tvenne boningsrum med ett femmeterfack i kvadrat och med ett kök med 5 meterfack, endast i en våning. Huset skall vara 20 alnar långt och 12 brett, varav förstugan kommer i längd upptaga 4 alnar, jämte till takfoten 6 alnar högt. Till skolhuset anskaffa hemmansägarna alla materialer, sten, kalk, sand och trävaror. Entreprenad skall utlysas på snickare och murningsarbete. Vid skolbyggnadens uppsättning skall även var och en manlig mantalskriven manlig person inom församlingen utföra dagsverken”.

Datum som ovan.

M Karleson
Ordf.skolstyrelsen

Rasmus Gannarfwe
Pehr Hanson, Gannarve
Nils Norrbys
Rasmus Herndtson, Medebys

Planering och förberedelse av skolbygget var nu i gång. Det gällde att bygget blev klart för inflyttning till höstterminens start 1847, då undervisningen skulle påbörjas. (1 aln = 60 cm)

Enligt skolstyrelsens protokoll av den 28 nov 1845 beslöt man att skolhuset skulle utökas och byggas större.

Skolhusets storlek ändrades nu till 24 alnars längd, från 12 alnars bredd till 14 alnar. På höjden har avståndet höjts från förut 6 alnar till 9 alnar.
(1 aln = 60 cm)

I protokollet finns upprättat en lista som anger behov av taktegel, byggnads-virke, men även av antal dörrar och fönster och fönsterkarmar, golv- och loftbräder, fönsterglas, beslag, gångjärn och lås till dörrar. Åtgång av cirka 3000 spik samt oljemålning av fastigheten.

Skolhuset skulle bl.a. utrustas med följande inredning.

En skorsten med spis och ugn i köket.....	20:- riksdaler
En större kakelugn i skolrummet med tillbehör.....	40:- riksdaler
TVå st mindre kakelugnar i skollärarens rum...2 st á 25:-	50:- riksdaler

Murningsarbete, träarbete och målning beräknades till sammanlagd en kostnad av.

Summa 528:- riksdaler.

Sten, kalk, sand och trävaror till skolhuset skulle lämnas av socknens hemmansägare samtidigt skall alla mantalsskrivna manspersoner som bo på hemmens ägor utgöra hantlangare och hjälp, 4 dagsverken vardera. Datum som ovan.

M Karleson
Ordf i skolstyrelsen

Skolstyrelsen hade nu beslutat om husets utseende och storlek samt inredning i skolsal samt lärarebostad. Den 30 januari 1846 höll skolstyrelsen i Hall Entreprenadauktion för uppförande av skolbyggnaden.

På entreprenadauktionen redovisades att murarbetet och tegeltaket skulle vara pålagt till den 1:a nästkommande oktober. Dörrar och fönsterkarmar skall vid pågående murarbete sättas in. Fönsterbågar och ytterdörrar skall om så påfodras sättas in innan den 1 oktober. Det övriga snickeriarbetet skall vara klart till den 1 juni nästkommande år.

Timmerarbetet.
Skolstyrelsen antog anbudet av I Forslund mot ersättning av 102 riksdaler.

Murarbetet
Murarbetet bestod i att uppföra skolbyggnaden av kalksten, 24 alnar lång 14 alnar bred, 6 alnar hög till takfoten. I murarbetet ingick även murning av skorsten med spis och ugn i köket.
Anbudet som antogs var inlämnat av kyrkvärden Pehr Hansson, Gannarfwe för en ersättning 140 riksdaler.

Skolstyrelsen i Hall hade den 6 augusti 1847 beordrat entreprenörerna för skolbygget samt skolstyrelsens ledamöter till slutbesiktning av fastigheten. Vid besiktningen förekom endast små anmärkningar samt en del tilläggsarbeten beställdes till en sammanlagd kostnad av 30 riksdaler.

I anslutning till skolans färdigställande beställdes vissa inredningsarbeten som bord, bänkar, bokskåp och skänkar, stol för läraren. Dessa tilläggsarbeten betingade ett pris av 43 riksdaler..

Bygget av Hall skola drog en sammanlagd kostnad av 315 riksdaler exklusive byggnadsmaterialet som lämnades av hemmansägarna och bestod av sten, kalk, sand samt virke. Varje mantalskriven mansperson i Hall fick även lämna hjälp till skolbygget med fyra dagars hantlangning.

Sammantaget kan man säga att bygget var mycket välplanerat och väl genomfört. Skolstyrelsens ordförande var prästen M Karleson från Hangvar.

Läsåret och dess indelning. År 1887- 1892.

Undervisningen

Läsåret indelades i två terminer, en hösttermin och en vårtermin som omfattade 8 månader eller 34 ½ vecka. Höstterminen började den 1 september och vårterminen den 1 februari samt avslutades den 30 november respektive den 30 juni.

De särskilda ämnena.

Biblisk historia.

Undervisningen i de första klasserna skedde genom muntligt berättande. I de äldre klasserna använde barnen lärobok och fick hemläxor i ämnet.

Katekesen

Ämnet var svårfattligt för barnen och undervisningen började ofta allt för tidigt i klasserna. I flera skolor där läraren saknade intresse för ämnet var katekeslektionerna de tråkigaste av all undervisning både för lärare och elever. Många präster klagade över förståelsen och kunskapen i ämnet när ungdomarna senare började sin konfirmationsundervisning.

Modersmålet.

I de flesta skolor tillämpades ljudmetoden vid elevernas första övningar i innanläsning. När eleverna hade lärt in de olika ljuden gick man över till stavningsmetoden. Undervisningen bedrevs i detta viktiga ämne på ett mycket tillfredställande sätt enligt folkskoleinspektören Johan Odin.

Lärarna använde mycket av tiden till att utveckla eleverna i innanläsning. Eleverna skall även kunna redogöra för pronomen, verbens olika tidsformer, aktiv och passiv form, konjunktioner, genus och numerus, även subjekt och predikat, attribut och adverbial.

Många äldre lärare hade svårt att undervisa i satslösning. Rättskrivning var även en undervisningsform som hade stor betydelse i modersmålsundervisningen.

Räkning

Vissa lärare ansåg det viktigare att ägna sig åt huvudräkning än de skriftliga provräkningarna. Lärarnas uppgift var att undervisa eleverna i de fyra räknesätten. De barn som slöt sin skolgång utan kännedom om de fyra räknesätten, kom enligt folkskoleinspektören att få mycket svårt när man går ut i det praktiska livet.

Geografi

Ämnet förekom i alla folkskolans klasser och särskilt ägnade man sig åt fäderneslandet. Både lärare och elever ansåg detta ämne som mycket intressant. Geografi läste man fyra timmar i veckan.

Historia

I historia använder man Odhners lilla läsebok i fäderneslandets historia. Historia lästes 1 timma i veckan och med en så kort undervisning får man inte någon större kunskap i vår kulturhistoria. Geografi hade tex 4 gånger så stor undervisningstid som historia.

Naturkunnighet

Naturkunnighet läste man ungefär 1 timma i veckan. Innanläsning förekom från läseboken i Naturkunnighet och kommenterades av läraren. Eleverna kände även till mycket om naturen och dess växlingar.

Teckning

Vanligen övade man i detta ämne från andra klassen till folkskolans sjätte klass. Vissa klasser sysslade även med mönster och ornamentsritningar. I vissa skolor förekom ingen teckning alls.

Sång.

I de lägre klasserna övade man sång efter gehör och i de högre klasserna efter noter och siffror. I de flesta skolor var sången inte planmässigt ordnad. Lärarna följde i regel sin egen smak i undervisningen.

Gymnastik

Gymnastik övades i alla skolor men inte i någon större utsträckning.

Trädgårdsskötsel

Det gällde att ordna skolträdgården i anslutning till skolan och ställa ordning i trädgårdsland samt aktivera undervisningen. Detta ämne var inte populärt varken hos lärare eller elever då det gällde att sköta trädgårdsland och skolträdgård även under sommarlovet.

Slöjd

Pojkarna hade undervisning i träslöjd och flickorna i handslöjd. Undervisningen sköttes för det mesta av läraren med bistånd av en kvinnlig eller manlig medhjälpare.

Skollärarna och lärarinnorna som ägnade sina tjänster åt Halls församling.

Skolläraren Olof Niklas Ahlander anställdes som ordinarie skollärare i Hall församling och kom att inneha tjänsten under åren 1847-1854.

Enligt 1842 års folkskolestadga skulle utbildningen i folkskolan senast börja sin verksamhet år 1847. I varje socken på landet skulle finnas minst en skola med utbildad lärare. Lärarbefattningen i Hall folkskola kungjordes till ansökan ledig i Post och Inrikes tidningar och man fick två sökande dels:

- G Fr Lagerwall född i Linköping den 24 sept 1815 samt
- Olof Niklas Ahlander från Sanda, född den 17 jan 1829.

Den 8 juli 1847 samlades skolstyrelsen till sammanträde för att tillsätta skollärare. I protokollet står skrivet:

”Sedan SkollärareEleven **Olof Niklas Ahlander** blivit uti sockenstämman med Hall församlings den 30 maj 1847 enhälligt valt ha skolläraren vid nämnde församlings fasta Folkskola, när detta val nu vunnit laga kraft, beslöt skolstyrelsen och förordnande denna dag skulle utfärda för bemälde Ahlander att vara lärare i Hall Församlings fasta Folkskola.”

Datum som ovan

In Fidiem, M Karleson

Olof Niklas Ahlander var därmed anställd som folkskollärare vid Hall folkskola från höstterminen 1847 då skolan öppnade för undervisning.

Läsåret 1847-48 var det 34 elever i folkskolan under läsåret, som mest hade Ahlander 37 elever under läsåret 1851-52.

Niklas Ahlander begärde höstterminen 1854 tjänstledigt från lärarbefattningen vilket godkändes. Niklas begärde sedan avsked från sin tjänst från utgången av 1854. Folkskolläraren Olof Niklas Ahlander var anställd i sju år vid Hall Folkskola under perioden, höstterminen 1847 t.o.m. vårterminen 1854.

Skolläraren Jacob Petter Pettersson anställdes som ordinarie skollärare, kantor och klockare i Hall församling och kom att inneha tjänsten under åren 1854- 1889.

Jacob Petter var född vid Rings i Hejnum, hans far var Pehr Persson och hans mor Christina Nilsdotter från gården Nygårds i samma socken. Paret fick en son och tre döttrar.

Pehr Pehrsson, Rings fick gå ifrån sin gård på grund av att han gått i borgen för pastor Broander i Hejnum. Pehrsson blev utfattig och i sin förtvivlan avled han den 1 aug 1841 endast 41 år gammal.

Modern och de tre döttrarna, 13, 9 och 4 år gamla togs om hand av släktingar och förmyndare. Sonen Jacob Petter Pettersson var vid faderns död endast 15 år gammal, han fick plats som tjänstegosse hos Olof Clas Hansson Malmqvist, vid Mos i Stenkyrka, en god vän till fadern Pehr.

Jacob Petter var född 1832 och under åren 1851-1852 utbildade han sig till folkskollärare i Visby seminarium. Efter examen vikarierar Jacob Petter år 1854 som folkskollärare i Fleringe församling. Höstterminen 1854 vikarierar han som folkskollärare i Hall församling, för att därefter tillträda sin ordinarie tjänst i Hall år 1855.

År 1858 gifter han sig med Anna Katharina Nilsson från Bjerges i Lye. Jacob Petter blir genom köp ägare till 1/6 mantal vid Gannarve och bygger där ladugård och bostadshus. Folkskolläraren hade även uppdrag som kamrer i Kappelshamnsbanken samt boutredningsman.

Makarna fick åtta söner och två döttrar. Det var arbetsamt att klara familjeförsörjningen på den knappa lärarlönen och det lilla jordbruket. Med mycket stor arbetskapacitet både från föräldrar och barn så klarade man sin försörjning. Familjen tog även emot styvbarnet Lovisa som var från Stockholm.

Barnen var mycket duktiga. Flera blev lärare, en reste till Amerika, en till Australien en blev Fil dr i Lund 1912 och lektor vid folkskoleseminariet i Lund. Några av barnen tog namnet Hall efter hemsöcken, men en del behöll namnet Pettersson.

Skolträdgård.

I augusti månad år 1866 ansökte Jacob Petter om att få anlägga trädgårdsland för undervisning i trädgård. Kyrkorådet godkände detta och skolläraren var nöjd men barnen tyckte inte om detta. Man planterade fruktträd, både äpplen, päron och plommon. Äpplesorterna var Astrakan, Åkerö, Gravensteiner och Stenkyrkeäpplen. Päronsorterna var Molke, Williams och Gråpäron och plommonen var Victoria och Jefferson. Trädgårdslanden anlades i små kullar med gångar mellan. Skolträdgården sköttes exemplariskt fram till år 1948 då folkskollärare Croon flyttade till Staplebacke skola i Lärbro.

Skolbarnen var tvungna att även under sommartid gå till skolan och rensa ogräs och vattna sina växter. De fick inte ens under sommarlovet vara helt fria från skolan.

Bibliotek

År 1870 ansökte Jakob Petter om att få starta ett bibliotek i skolan. I december månad beslöt man att inrätta ett bibliotek som skulle bekostas av att varje mantalsskriven person på Hall skulle betala 12 öre som engångsavgift, därefter skulle man ytterligare betala 5 öre för varje år. För varje bok som man lånade fick man betala 2 öre och om någon bok kom bort skulle den ersättas helt.

Konfirmation

Skolrådet beslöt under år 1872 att vårterminen skulle vara från den 1 februari till den 7 juli men man fick ingen ledighet vid Pingst och Midsommar. Höstterminen skulle vara från 1 september till den 10 december med 8 dagars potatislov under hösten. De barn som gått ur skolan skulle två dagar i veckan under februari och mars vara i skolan för konfirmationsundervisning.

Detta var alltså den första konfirmationsundervisningen på Hall.

Lärargärning

Under 34 år tjänade makarna Pettersson gemensamt Halls församling, i sanning en fantastisk gärning.

Lärarlönen år 1883 var vid Hall folkskola 700 kronor /år.

Under folkskollärare Petterssons skoltid på Hall var det biskopsförhör i Hall folkskola vid två tillfällen. Första gången den 14 september 1863 och andra gången den 6 september 1879.

Under läsåret 1864-65 undervisade Jakob Petter 42 elever från klass 1 i småskolan till klass sex i folkskolan. Elevantalet varierade i regel mellan 35 och 40 elever Jakob Petter slutade som lärare vid Hall folkskola vid läsårets slut vårterminen 1889.

Den 11 maj år 1900 flyttar Jacob Petter och Anna Katharina in till Visby. Fadern Jacob Petter dog år 1905 och modern Anna Katharina dog 1915.

Skolläraren Niclas Anjöv A Vedin anställdes som ordinarie skollärare- kontor samt klockare i Hall församling och kom att inneha tjänsten under åren höstterminen 1889- vårterminen 1896.

Den 15 juli 1889 samlades skolrådet för att lämna förslag till tjänsten som folkskollärare vid Halls folkskola på de ansökningar som hade kommit in. De sökande var C E Sundell från Halla, N A A Vedin från Buttle samt S Nilsson från Slöttorp. Den 23 juli 1889 anställde skolrådet efter val den utexaminerade läraren m.m. Niklas A A Vedin som folkskollärare i Hall församling.

Läraren- organisten och klockaren Niklas Vedin säger upp sig och slutar sin tjänst i Hall folkskola vid utgången av vårterminen 1896. Vedin har då varit anställd som folkskollärare i Hall i sju år.

När Niklas V slöt sin tjänst som lärare annonserades den ut för sökning men inga kompetenta sökande anmälde sig utan skolstyrelsen fick anställa vikarie.

För höstterminen 1896 anställdes **Johan August Svedberg** och under vårterminen 1897 var **Betty Johansson** anställd som vikarierande lärare. Under höstterminen 1897 och vårterminen 1898 var **Niklas Lindström** anställd som vikarie.

Skolläraren Nils Hallén anställdes som ordinarie skollärare- kontor och klockare i Hall församling och kom att inneha tjänsten under åren höstterminen 1898- vårterminen 1925.

Enligt protokoll av den 21 december 1897 beslöt skolrådet i Hall församling att anställa folkskolläraren Nils Hallén från Öknereds församling, Kristianstads län. som ordinarie folkskollärare i Hall församling från den 1 juli 1898. För tjänsten som lärare utgick ersättning med 1022 kr/år, som kontor fick Hallén 125 kr/år och som klockare fick han en ersättning av 25 kr/år.

Som jämförelse kan nämnas att hemmansägaren Oskar Pettersson, Gannarve fick ett arvode av 10 kr/år som orgeltrampare. Samma man åtog sig att elda och städa sockenstugan vid stämmor och på söndagar vid kall väderlek mot ett arvode av 2 kr/år.

På grund av spanska sjukan var skolan stängd 13 dagar under höstterminen 1918. Under läsåret 1908-09 hade Hallén 38 elever i klasserna 1-6, 18 st var pojkar och 20 st flickor. Under Halléns tid som lärare i Hall hade han från 20 till 38 elever i undervisning per läsår i klasserna 1-6.

Från ett protokoll fört vid sammanträde med Halls skolråd den 21 november 1921 avhandlade man följande:

§ 1. Som direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning den 10 sistlidna september förklarar ordinarie folkskolläraren i Hall skoldistrikt Nils Hallén berättigad till 2181,81 kr årligen i pension och han på grund därav anhållit om avsked, beslöt skolrådet det sökta avskedet beviljat och förordnande att läraren Nils Hallén skall frånträda sin tjänst och lön den 14 november 1921. Utdrag ur protokollet härom skulle för personbevis erhållande sändas till pensionsinrättningen.

§ 2. Till vikarie som folkskollärare vid Halls folkskola från den 15 november och terminen ut, valde skolorådet enhälligt Folkskolläraren Nils Hallén”.

Nils Hallén valdes alltså till vikarie på den tjänst som han tidigare innehått som ordinarie lärare. I tjänsten ingick även att vara klockare och organist i kyrkan. Lärarens lön var 2400 kr/år och för övertidsläsning hade han ett tillägg av 300 kr/år. (1/8 av årslönen) Hallén hade 62 kr i årslön som klockare och organist-lönen var 200 kr/år. Det kan nämnas att orgeltramparen hade en årslön av 20 kr.

Skolorådet kungjorde den ordinarie folkskollärartjänsten årligen i Post och Inrikes tidningar samt i Svensk Lärartidning. Tjänsten var förenad med organist och klockartjänst, men om det kommit in sökande till tjänsten framgår inte av skolorådets protokoll. Hallén fortsatte sin tjänst som vikarierande lärare vid Hall folkskola under höstterminen 1921 tom vårterminen 1925. Han avled den 31 juli år 1925.

Skollärareparet Benkta och Nils Hallén kom från Skåne till Hall år 1898 och Nils Hallén slutade sin lärargärning på Hall år 1925. Paret hade sex barn: Josef, Ragnar, Elsa, Folke, Dagny och Johannes. Folke blev senare kyrkoherde i Alva församling. Sammanlagt tillbringade familjen 27 år på Hall. Enligt församlings-boken återvände fru Benkta Hallén till Öknered i Kristianstads län efter makens död.

På Hall kyrkogård finns familjen Halléns familjegrav.

Gustav Lundahl, Follingbo vikarierade som lärare vid Hall folkskola läsåret 1925-1926.

Gustav Lundahl kom från Follingbo och var bosatt på Hall under tiden 24 november 1925 och till den 9 september 1926, han flyttade då från Hall.

Folkskolläraren Gustav Engdahl anställdes som ordinarie lärare vid Hall folkskola från vårterminen 1927 och var anställd där till höstterminen 1931.

Engdahl föddes den 7 december 1903 i Askers församling. Engdahl kom till Hall från Kristinehamn den 20 november 1926 och flyttade den 15 november 1931 till Solna.

Vid kyrkostämman den 27 oktober 1926 hade på förslag till folkskollärare-tjänsten uppförts vik. folkskollärare Gustav Engdahl, Hall, folkskolläraren Oskar Nordholm, Vänesborg och folkskolläraren Josef Kjellson, Skara i nu nämnd ordning.

Folkskollärare Nordblom sökte inte befattningen som kantor i kyrkan, vilket däremot de båda övriga gjorde.

Med acklamation och enhälligt valdes Gustav Engdahl till befattningen som ordinarie folkskollärare, vilket han tillträdde den 1 januari 1927.

Lsåret 1930 – 1931 vikarierade Gunnar W Croon som folkskollärare på tjänsten, då Engdahl var tjänstledig.

Folkskolläraren Gunnar W Croon anställdes som ordinarie lärare i Halls Folkskola från höstterminens början 1932 och han var anställd i Hall till läsårets slut 1947- 48. Folkskollärare Croon var anställd som lärare i Hall sammanlagt 17 år.

Gunnar W föddes den 25 november 1893 och avlade folkskollärarexamen den 25 maj 1925. Undervisningen i Hall folkskola genomfördes i sex klasser från 1932 t.o.m. läsåret 1933- 34.

Från läsåret 1934-35 organiserade man om utbildningen vid skolan. Från att ha varit en B:2 skola med samtliga klasser i ett klassrum och med en ansvarig lärare för samtliga sex klasser blev det nu en småskola för klasserna 1 och två och folkskola för klasserna 3-4-5-6.

Den första läraren i småskolan var Elsa Andersson och hon undervisade 13 elever det första läsåret, 1934- 35.

Under läsåret 1934-35 undervisade Gunnar W 19 elever i folkskolan läsåret 1934-35. Sammanlagt gick det 32 elever i Hall folkskola under läsåret.

Elsa Andersson undervisade även delar av höstterminen under läsåret 1935-36. Elsa A uppehöll tjänsten från den 15 augusti till den 14 oktober 1935.

Alfild Heindow kom till Hall som vikarie i småskolan från den 15 oktober 1935, Hon blev kvar som småskollärare vid Hall folkskola t.om. läsåret 1947- 1948. Under år 1938 gifte sig Alfild Heindow med Gunnar W Croon och antog efternamnet Croon.

Från den 15 oktober 1935 och till läsårets slut den 13 juni 1936 undervisade småskolläraren Alfild Heindow som vikarie. Under läsåret undervisades 13 elever i småskolan.

Under Alfild Croons tjänstledighet från den 15 februari och till den 5 april 1939 var Ingegärd Bodin vikarierande småskollärare.

Alfild Croon arbetade som sjukvikarie tiden 11/5- 21/6 1940 i klasserna 3-4-5-6 som ersättare för Gunnar Croon.

Ingeborg Heindow vikarierade i klass 1-2 under tiden 16/5- 21/6 1940 som ersättare för Alfild Croon.

I utdrag från protokoll fört med folkskolestyrelsen i Lärbro skoldistrikt den 18 juni meddelas att till folkskollärare vid Staplebacke folkskola valdes folkskolläraren Gunnar Croon, Hall med tillträde den 1 juni 1948.

Eftersom familjen Croon nu lämnar Hall kommer fru Croon inte att ha kvar sin tjänst som lärarinna i småskolan.

Skolstyrelsen beslöt att till lärarparet Croon anteckna sitt tack för nedlagt arbete vid Hall skola under en lång följd av år.

Lsåret 1948- 1949.

Lärare Mary Eriksson

klass 1-2

vikarie 23/8- 17/12

Lärare Siv Olsson

klass 1-2

vikarie 19/1- 17/6

Siv Olsson kom till Hall den 19 januari år 1949, hon lämnade frivilligt den trygga borgerliga miljön i Stockholm och reste som lärarinna till Gotland och Hall. Hon reste med tåget till Nynäshamn och ombord på Gotlandsbåten var det mycket fint och hon tyckte att båten var imponerande. Där fanns hytter, sällskapsrum, övre och undre däck samt matsal. Siv hade hytt men tyckte det var oroligt att ligga där och gunga, men framemot morgonen sov hon som en stock. Hon klev av båten kl. 7,00 men eftersom rälsbussen gick norrut först kl. 08,40 vandrade hon runt i staden och såg många ruiner och pittoreska hus.

Då rälsbussen stannade i Lärbro sade hon adjö till föraren och stuvade in väskorna i den väntande taxin och fortsatte färden i regnvädret till Hall. Skolhuset var vitt med rött tillbyggt skjul och i sin helhet var byggningen inte fager.

I tamburen mötte hon en äldre dam som presenterade sig som folkskollärare Agda Lyth, hon undervisade i klasserna 3-4-5 och 6. Agda hade även satt hennes tolv elever i klasserna i arbete. Siv skulle undervisa i klasserna ett och två. Agda bjöd på kaffe och informerade henne om att det inte fanns elektriskt ljus, ingen bussförbindelse, "utedass" och råttor överallt. Rummet där hon skulle bo var inte möblerat och någon kamin för uppvärmning i rummet fanns inte. Möbler fick hon låna ihop och så småningom fick hon även en kamin som hon kunde elda i.

När kaffestunden var avslutad öppnade hon dörren till sitt klassrum och bekantade sig med eleverna. Lärarlivet på Hall hade börjat.

Läsåret 1949- 1950

Lärare Inga-Britta Lathi	klass 1-2	vikarie höstterminen
Lärare Hillevi Blomgvist	klass 1-2	vikarie vårterminen
Lärare Agda Lyth	klass 3-4-5-6	vikarie höstterminen
Lärare Britt-Inger Lax	klass 3-4-5-6	vikarie vårterminen

Läsåret 1949-1950 är den sista undervisningsåret för folkskolans klasser 3-4-5 och 6 i Hall folkskola.

Enligt skolstyrelsens protokoll skulle elever från tredje och fjärde klasserna från Hall undervisas i Kappelshamns skola, tillsammans med elever från Kappelshamn med omnejd.

Femte och sjätte klasserna från Hall kom erhöill undervisning i Hangvars kyrkskola tillsammans med elever från Hangvar kyrkby med omnejd.

Sjundeklassarna från Hall gick i Hangvar kyrkskola tillsammans med sjundeklassarna i Hangvar.

Läsåret 1950-1951

Lärare Mait Wikner	klass 1-2	vikarie höstterminen
Lärare Siv Olsson	klass 1-2	vikarie vårterminen

Läsåret 1951-1952

Lärare Ingrid Strid	klass 1-2	vikarie höstterminen
Lärare Marg. Ringblom	klass 1-2	vikarie vårterminen

Läsåret 1952-1953

Lärare Marg. Ringblom	klass 1-2	vikarie höstterminen
Lärare Gudrun Starrin	klass 1-2	vikarie vårterminen

Gudrun Starrin gifte sig 1953 med Henry Hellenberg som ägde och körde taxibil

Läsåret 1953- 1954

Lärare Gudrun Starrin- Hellenberg	klass 1-2	vikarie höstterminen
Lärare Gudrun Starrin- Hellenberg	klass 1-2	vikarie vårterminen

Folkskolan i Hall stängdes vid vårterminens slut 1954. Eleverna flyttades till Kappelshamns folkskola och dit fick man åka skolskjuts. Skolmaten serverades vid affären i Kappelshamn av Signe Kahl och man fick gå mellan affären och skolan.

.Hall folkskola öppnade för undervisning år 1847 och den förste läraren var Niklas Ahlander. Vid vårterminens avslutning år 1954 stängdes Hall folkskola för undervisning. En mer än 100 årig verksamhet var nu avslutad.

Utdrag ur protokoll som berör Hall Folkskola.

Undervisningstiden för eleverna år 1900.

Folkskollärare Nils Hallén undervisade 29 elever läsåret 1901- 1902. Det gick 17 elever i folkskolan och 12 elever i småskolan. Lästiden pågick under 9 månader och fördelades enligt följande.

Folkskoleavdelningens elever läste måndagar, onsdagar och fredagar. Måndagar och fredagar läste man 6 timmar, onsdagar 3 timmar till klockan 12. Därefter var det undervisning i slöjd från klockan 12,30 till klockan 16,30. Sammanlagt läste man 19 timmar i veckan varav 4 timmar var slöjd.

Småskoleavdelningens elever läste tisdagar, torsdag och lördagar. Tisdagar och torsdagar läste man 5 timmar och på lördagar 3 timmar till kl. 12,00. Sammanlagt läste man 13 timmar i veckan.

Fortsättningsskolan i församlingen.

Vid ordinarie kyrkstämman den 28 december 1926 beslöts att undervisning i församlingens fortsättningsskola skulle omfatta 360 undervisningstimmar fördelade på två årskurser à 180 timmar. Den årliga undervisningstiden omfattade sex veckor, från 2 januari till den 12 februari med fem läsdagar i veckan och sex lästimmar om dagen.

Kyrkstämman beslöt på förslag av skolrådet att vårterminen i folkskolan skulle omfatta tiden 15 februari- 15 juni och höstterminen tiden 15 augusti- 15

december. Denna ändring beslöts på grund av att fortsättningsskolans utökade undervisningstid.

Allmän fortsättningsskola vid Hall folkskola under tiden 1926- 1948.

Den allmänna fortsättningsskolan var en 2-årig utbildning på vardera 180 timmar som man gick efter avslutad skolgång i folkskolans sjätte klass. Tidpunkten man läste var januari månad och de två första veckorna i februari. I regel var det den ordinarie läraren i folkskolans 3-4-5 och 6-te klass som även undervisade i fortsättningsskolan.

Betyg gavs i följande ämnen: Medborgarkunskap, Modersmålet, Naturkunnighet och Gymnastik. Vidare gav man betyg i Ordning och Uppförande.

I ämnet **Medborgarkunskap** läste man bl.a. om ränteberäkning, ekvationer, allmänna bråk, procenträkning, ekvationer, statens inkomster och utgifter, skrivning av fullmakt, hur man skrev i postblanketter, regeringens sammansättning, statsråden, Nationernas förbund (nuvarande FN), domstolarna, arbetarrörelsen, Kooperationen, nykterhetsrörelsen mm. Man undervisade även med insättning och uttag av pengar på bank samt att deklarerat. Av eleverna en mycket uppskattad undervisning.

I ämnet **Modersmålet** undervisade man om de stora svenska författarna som tex Hejdenstam, Fröding, Lagerlöf, Karlfeldt och Hallström, vidare i rättskrivning, läsning, ordklasser, satslära, uppsatsskrivning, övning i skiljetecken mm.

I ämnet **Naturkunnighet** undervisade man om Alkoholens sociala verkningar, Kaffe och te samt deras inverkan på människorna, vidare hästraserna, nötkreaturen, svin, får, fjäderfän, lantbrukets ekonomi, och foder till djuren mm.

Eleverna hade **Gymnastik** ½ timme per dag.

Hall fortsättningsskola började sin verksamhet läsåret 1926 och pågick under tiden 2/1-13/2 med en sammanlagd tid av 180 timmar.

Lärare under första året var Gustaf B J Sundahl.

De första sju eleverna i fortsättningsskolans första klass var:

Ester Ringvall, Gannarve,	Född den 22 juli 1911,	Målsman Jakob Medin
Elisabeth Andersson,	”- 19 nov 1911,	”- Jakob Olsson
Valdemar Vestergren Nors,	”- 3 april 1909,	”- Emil Westergren
Enar Österdahl Hägwards,	”- 8 nov 1909	”- Oskar Österdahl
Gunnar Olsson Hägwards	”- 13 juni 1910	”- Jakob Olsson
Helge Wessman Norrbys,	”- 3 sept 1911	”- Elin Kyllander
Hjalmar Lidberg Medebys	”- 3 okt 1911.	”- Ernst Lautin

Från läsåret 1929 finns en bevarad arbetsordning kvar eller som vi säger i dag, schema.

Arbetsordning för fortsättningsskolan i Hall

Klockan 09,00- 09,10 Morgonbön

-"	09,10- 09,55	Modersmålet
-"	10,05-10, 50	Medborgarkunskap
-"	11,00- 11,45	Naturlära
-"	11,45- 12,45	Middagsrast
-"	12,45- 01,30	Modersmålet
-"	01,40- 02,25	Medborgarkunskap och Gymnastik
-"	02,35- 03,20	Medborgarkunskap

Uppvisat för E W Gyberg, Skolstyrelsens ordf.

Läsåren 1927, 1928, 1929, 1930, och 1931 var Gustav Engdahl lärare i fortsättningsskolan.

Läsåret 1932 t.o.m. läsåret 1947 var Gunnar Croon lärare i fortsättningsskolan. Sista läsåret 1948 var Anne Hildeberg lärare.

Det sista läsåret hade fortsättningsskolan 10 elever vars namn var: Britta Augustsson Gannarve, Siv Augustsson Gannarve, Vivi Hejdenberg Annexen, Hjördis Hellenberg Hallshuk, Gunborg Johansson Gannarve, Gun Larsson Hallshuk, Greta Olofsson Hågvards, samt Kerstin Österdahl Hågvards. Namnet på två elever saknas.

Fortsättningsskolan på Hall hade varit öppen för undervisning i 22 år när den avvecklades år 1948.

Förslag till uppförande av ny lärarbostad samt ombyggnad av skolhusets planlösning.

På förslag av av skolrådet beslöt kyrkstämman vid möte den 31 oktober 1927 att tillsätta en kommitté som fick anlita en sakkunnig för uppförande av ny lärarbostad och ändrig av planlösningen i skolhusets inre miljö.

Kyrkstämman träffades åter den 31 maj 1928 där ritningar och kostnadsförslag redovisades, kostnadsberäkningen uppgick till 14500 kr. Pastorboställets område i Hall föreslogs bli byggnadstomt. Innan stämman fattade vidare beslut beslöt man lämna ut bygget på anbud genom annonsering i Gotlands Allehanda, anbuden skulle vara inlämnade före den 15 juli.

Nästa kyrkostämma hölls den 31 juli 1928 där man redovisade inkomna anbud på uppförande av ny lärarbostad exkl. ritningar och arbetsbeskrivning. Fem anbud hade lämnats in med det lägsta på 12026 kr men då ingick inte värmeledning. Innan stämman fattade beslut önskade man se förslag och kostnadsberäkning för iordningställande av den gamla lärarbostaden i skolhuset utrustad med egen ingång, vidare skulle en slöjdsal planeras på andra våningen. Förslag och kostnadsberäkning skall tas fram och presenteras för stämman. Ritningar och kostnadsförslag belöpte sig till 9000 kr som redovisades för stämman den 31 oktober 1928.

Den 7 februari 1929 beslöt stämman att omgående infodra anbud på om och tillbyggnad av skolhuset. Förslaget till byggande av ny separat lärarbostad var därmed bordlagt. Ombyggnaden skulle vara klar till den 1 oktober och om undervisningen störs skall sockenstugan användas som skolsal. Tre anbud

hade inkommit och det lägsta var inlämnat av byggmästare Josef Hultgren, Stenkyrka.

Byggmästaren Josef Hultgren, Garde i Stenkyrka erbjuder sig i en skrivelse till byggnadskommittén i Hall av den 2 mars 1929 att utföra om och tillbyggnad av skolhuset i Hall enligt ritning och arbetsbeskrivning för en summa av 7850 kr. Godkänd borgen hade anskaffas.

Kontrakt mellan Hall församling som är byggherre och byggmästaren Josef Hultgren upprättades.

Arbetet skulle omedelbart påbörjas och vara fullt färdigt och godkänt senast den 1 oktober 1929.

Inrättande av småskoleavdelning.

Den 16 maj 1934 skriver folkskoleinspektör Johannes Linnman till skolrådet i Hall församling och meddelar att man borde inrätta en småskoleavdelning vid Hall folkskola.

Hall församling skriver till Domkapitlet i Visby och begär att få inrätta en tillfällig småskoleavdelning vid Hall folkskola och att tjänsten tills vidare skall upprätthållas av en extra ordinarie lärarinna. Begäran bifalles och småskoleavdelningen börjar sin undervisning läsåret 1934-35 med Elsa Andersson lärare, hon undervisade 13 elever i klasserna 1 och 2. Sammanlagt gick det 32 elever i Hall folkskola läsåret 1934-35.

Skolskjutsar mellan Hall skola och Hallshuk.

Folkskollärare GW Croon åtager sig enligt överenskommelse med Hall skolråd att transportera skolelever från Hallshuk och till Hall folkskola och åter under tiden 1 oktober - 15 december och 15 februari – 30 april, cirka 100 dagar per läsår till en kostnad av 800 kr. Resorna skall företas med trafikbil

I protokoll från den 16 juni 1950 beslutas att skolbarnen från Hallshuk skulle få åka skolskjuts till Hall folkskola under hela läsåret.

Skolmåltider för eleverna i Hall och Hangvars skolor.

Skolrådet i Hangvars församling begärde den 16 juni 1950 anslag till skolmåltider för eleverna i Hangvars skolor. Hangvar hade skolor i Kappelshamn, i Hangvars kyrkby samt i Elinghem.

En kommitté hade utrett om införande av skolmåltider för eleverna. Man förordade ett erbjudande från fru Signe Kahl i Kappelshamn som erbjöd sig att laga all mat samt servera den i respektive skolor samt svara för all diskning med en kostnad av en krona per portion. Varje portion bestod av varmrätt, mjölk, smör, bröd och ost om kommunen höll med servis, bestick och dricksglas till alla barn.

Hangvars skolstyrelse erbjöd Hall att delta i projektet för de barn som kom från Hall folkskola och som undervisades i Hangvars skolor. Det sammanlagda

barnantalet från Hall beräknades bli cirka 30 elever under nästa läsår. Skolrådet i Hall accepterade förslaget och anvisade medel till skolmåltiderna. Tredje och fjärde klasserna från Hall skulle under läsåret undervisas i Kappelshamn folkskola tillsammans med eleverna där. Femte, sjätte och sjunde klasserna från Hall skulle få undervisning i Hangvars kyrkskola.

I Hall folkskola undervisades småskolebarnen i klasserna 1 och 2. Skolrådet beslöt att barnen skulle serveras mat i skolan med början läsåret 1950-51.

För småskolebarnen i Hall skola erbjöd sig fru Dagmar Hejdenberg anordna bispisning i sin bostad varje skoldag med början läsåret 1950-51. Skolmåltiden skulle bestå av varmrätt, mjölk, smör, bröd och ost till en kostnad av 1 kr per portion. Skoldistriktet skulle hålla servis men diskningen skulle utföras av fru Hejdenberg.

Skolmåltiderna kom inte igång på grund av att fru Hejdenberg återkallade sitt erbjudande.

För en kostnad av 10 kr per skolmåltidsdag eller 1,25 kr per portion erbjöd sig Signe Kahl, Kappelshamn att servera skolmåltiderna i Hall småskola som hade ungefär 7 elever i första och andra klass. Signe Kahl svarade för barnbispisningen i pastoratets övriga skolor. Stämman godkände detta erbjudande.

Barnbispisningen i Hall sköttes för Signe Kahl av Lisa Hellenberg vid Gannarve. Lisa lagade maten hemma och drog den på en cykelkärra till skolan, en sträcka på några hundra meter. Maten serverades varm till barnen och de fick sitta vid ett bord i omklädningsrummet och äta.

Barnbispisningen i Hall fortsatte sedan i samma organisation tills skolan vid vårterminens slut år 1954 upphörde.

Övrig data om Hall folkskola.

Den 8 juni 1937 beslöt skolrådet att riva kakelugnarna i nedre botten på skolbyggnaden och ersätta dem med kaminer.

Den 21 januari 1942 beslöt skolrådet att undervisning vid Hall folkskola hädanefter skulle pågå i fem dagar med 6 timmars undervisning i klasserna 3-4-5 och 6. För småskoleavdelningens klasser 1 och 2 skulle undervisningen pågå i 5 timmar.

I protokoll av den 10 juni 1943 beslöt skolrådet i samråd med lärarna att fira 100 årsminnet av folkskolans tillblivelse. Högtiden hölls den 19 juni. Först var det examen i skolan med början kl 13, klockan 15 skedde samling i kyrkan där själva minneshögtiden hölls. Sedan var det servering på skolgården för skolbarnen och andra besökande. Lärarpersonalen svarade för festen och skolkassan stod för kostnaden..

I protokoll av den 10 juni 1943. ”Då gossarna i folkskoleavdelningen i Hall skola vore endast fem och statsbidrag följaktligen ej kunde erhållas till gosslöjd beslöts att för instundande vårtermin inställa undervisningen för gossar i slöjd”.

Den 1 november 1945 beslöt skolrådet att samtliga skolbarn från läsåret 1946-1947 skulle erhålla fri skolmaterial.

Den 11 november 1947 beslöt skolrådet att inköpa en orgel till småskolan.

I protokoll av den 19 december 1951 meddelas att vid ingången av 1952 har Halls skoldistrikt uppgått i Lärbro storkommun och Lärbro storkommuns skolstyrelse. Detta var alltså sista sammanträdet med Hall skolstyrelse.
En mer än 100-årig skoltradition var nu avslutad.

Livet som skolbarn på Hallshuk på 1930-talet

Sagesman: Georg Olofsson

Georg Olofsson föddes på Hallshuk 1923. Hans föräldrar var Anna och Elof Olofsson som ägde fastigheten, Medebys 1:32. I dag med fastighetsbeteckningen, Hall Hallshuk 1:9.

Georg började folkskolan i Hall år 1930. Läraren hette Gustav Engdahl som hade ansvar för alla sex klasserna. Det var cirka 30 elever som gick i Halls skola i början på 1930-talet. Att som lärare undervisa elever från första till sjätte klass kan man i dag se som omöjligt. Läraren tog dock hjälp av sjätteklassarna, de bästa eleverna fick hjälpa barnen i de lägre klasserna. Denna utbildningsmetod kallas i dag för Lancastermetoden.

När man bodde på Hallshuk var man även som barn i farten mycket tidigt på morgnarna. Det var 5 km till skolan som låg vid Hall ka och det gällde att komma i tid. Det var många barn som skulle till skolan från Hallshuk. Alla gick "Mybbsvägen" eller "Skolvägen" som man även kallade den för. Vägen utgick från Hallshuk och gick förbi Jänklint fram till Medebys gårdar, förbi Bruten som är en våtmark söder om Medebys. Vägen går sedan söderut och förbi Medebys kalkugn och därifrån fram till skolan.

Denna vandring gjorde man varje dag, kväll och morgon, i alla väder, såväl i dagsljus som mörker.

Under vår och höst när vägen var blöt och översvämmad gick man över Grönbjers som ligger väster om "Skolvägen". Var det mycket snö med höga snödrivor på "Skolvägen" och "Grönbjersvägen" fick man gå "Likvägen" som gick mest i skog. Vägen gick från Hallshuk upp på Hamnberget och fram till Sojden, därifrån skogsvägen förbi "Sojdsvät" fram till Norrbysgårdarna och därifrån vägen fram till skolan. Den nuvarande vägen till Hallshuk byggdes först 1939.

Georg gick samtliga sex klasser samt fortsättningskola i Hall folkskola.

På 1930-talet serverades ingen skollunch utan eleverna hade med sig egna smörgåspaket och kanske en mjölkflaska som man fick äta kallt på middagsrasten i skolbänken.

Konfirmation.

Varje år var det konfirmation i Hangvar- Hall pastorat. Eftersom prästen bodde i Hangvars prästgård fick ungdomarna infinna sig till "läsning" där. Ungdomarna på Hallshuk gick till Hangvar vid varje "lästillfälle", en sträcka på sammanlagt 24 km.

Georg berättar att han särskilt minns ett tillfälle när de skulle infinna sig till "läsning" i Hangvars prästgård. Allt slutade lyckligt men det var en mycket påfrestande dag för ungdomarna från Hallshuk.

Det var en vinterdag med snöfall och dåligt väder när man begav sig gående från Hallshuk till Hangvar. Vädret blev inte bättre under dagen utan snöfallet tilltog och det började även blåsa, till slut var det full snöstorm. När "läsningen" hos prästen var avslutad var det mörkt och ungdomarna från Hallshuk visste inte hur man skulle komma hem i snöstormen. Den vanliga vägen mellan Hangvar och Hall kunde man inte gå i det dåliga vädret på grund av snödrivor och djup snö. Man beslöt då att gå till Kappelshamn och därifrån längs kusten till Hallshuk, en sträcka på cirka 2 mil.

Under mycket svåra strapatser nådde man sent på kvällen till Hallshuk och Georg säger att hade man inte hjälpt varandra på den svåra vandringen vet man inte hur det hade slutat.

Georg berättar att det var skönt att komma hem till mor Anna och få värme, mat och torra kläder.

Skolbyggnaden på Hall.

Höstterminen 1953 och vårterminen 1954 var sista skolåret för klasserna 1 och 2. Från andra halvåret 1954 stod skolan tom och bygdens önskemål var att den skulle fyllas med något slag av aktiviteter. Lärbro kommun var ägare till fastigheten, på Hall bildade man då en bygdegårdsförening och man fick överta skolhuset av kommunen. Samtidigt gav kommunen 14500 kr till bygdegårdsföreningen och för pengarna utförde man vissa underhållsarbeten och köpte även till viss nödvändig utrustning som behövdes för att driva bygdegården som skulle vara samlingsplats för bygdens folk. De flesta i socknen köpte andelar i bygdegården för 25 kr/st och man hjälptes åt att renovera byggnaden lite varje år. Syföreningarna i socknen skänkte pengar till färg, tapeter, möbler och husgeråd. På loftet inredde man en fin lägenhet och de tre lägenheterna hyrdes sedan ut till turister sommartid. Den stora lokalen i bottenplanet användes som samlingslokal för bygdens folk.

År 1964 fick Hall bygdegårdsförening 5000 kr av Lärbro kommun för underhåll av huset. Efter detta har man inte fått några bidrag utan helt stått på egna ben.

Bygdegården är i dag en mycket viktig samlingsplats för sockenborna vid kyrkliga sammankomster och privata fester.

